

45 fyres

45 medarbejdere på rådhuset blev mandag fyret. I alt nedlægges 60 stillinger.

Side 2**Kæledyr**

Læs temaet med 10 råd til god hundeejeropførelse, flåter og hårløse katte.

Side 11-13**Citronen**

Den kendte modstandsmand "Citronen" boede på Frederiksberg til sin for tidlige død.

Side 29

Foto: Finn Edvard

Gitte Thyme med den ene dværksyren, der er tilbage.

Fy-fy skamme!

Tyveri. Tyveknægte har stjålet en smuk dværksyren fra butik på Peter Bangs Vej.

Af Finn Edvard

- Jamen, vi synes bare, at det er så dårligt, siger den ene indehaver af butikken "Guld & Grønne Skove" på Peter Bangs Vej.

Gitte Thyme har i de sidste tre år drevet forretningen sammen med sin datter Line, og forleden syntes de, at de ville pynte op på ga-

den med to smukke og opstammede dværksyrener.

De fik lov at stå i tre dage. Da pigerne skulle åbne butikken den fjerde dag, var den ene dværksyren væk!

- Tyvene havde forsøgt at fjerne både dværksyren og urtepotte, men det vejede for meget, så det var bare blomsten, der var væk. Nu står den og pynter i en eller anden have, men hvor er vi henne, når folk begynder at stjæle blomster fra hinanden, spørger Gitte.

Foto: Brian L. Jensen

Hverdagens heltinder

Varme hjerter. Frivillighedsprisen blev torsdag uddelt for tredje gang, hvor de lokale ildsjæle blev hædret for deres uegennyttige indsats for nogle af samfundets svageste.

Læs side 14

JYTTES SYSTUE

Alle reparationer
Forandringer
Skindtøj
Gardiner
Broderier
Udskiftning af
lynslås i jakker
og bukser

SMALLEGADE 38A - 2000 Frb.
Tlf. 39699776 - Åbent Hverdag 9-17

Super Sjøv Ferie
i skønne Skallerup Klit

I mere end 60 år har Skallerup Klit dannet ramme om ferieminder for mange familier. Det gør vi stadigvæk!

Priseksemplar maj/juni
Midtuge ophold
fra kr. 2.215,-
4 pers. / 4 nætter i A4 hus
Se mere på www.skallerup.dk

Skallerup Klit®

Nordre Klitvej 21 · 9800 Hjørring · Tlf. 9924 8400 · www.skallerup.dk

WIKI

SOMMERENS NYHEDER
på Badetøj er kommet hjem

Se det store udvalg

-20% PÅ BADETØJ
FRA 6 TIL 15 MAJ

Liberty Lingerie

Gl. Kongevej 127 • Frb. C • 33 24 27 31 • www.libertylingeri.dk

Verdens mest miljøvenlige design cykel

eco₂ www.eco2bike.com

Prøv din nye cykel i 14 dage, er du ikke tilfreds får du pengene tilbage!
Smallegade 39, Frederiksberg

Citronen i Bjarkeshus

Historisk. I forbindelse med premieren på filmen Flammen og Citronen steg interessen for de to modstandsfolk, der under Anden Verdenskrig kæmpede for Danmarks befrielse. En kamp der fik en tragisk udgang med begges alt for tidlige død i 1944.

Af Dines Bogø, forfatter og foredragsholder

Der er blevet skrevet mange artikler omkring persongalleriet i filmen, primært om hovedpersonerne “Flammen” Bent Faurschou Hviid og “Citronen” Jørgen Haagen Schmith.

Mange af disse artikler indeholdt som regel gen-skrivninger af kendte beretninger fra de mange bøger om besættelsen. Som historiker har jeg i mange år også interesseret mig for de kontakter, som Flammen og Citronen havde. Det inspirerede mig til at lære disse to frihedskæmpere bedre at kende.

Det var mit mål at komme ind til kernen og kortlægge hvordan virkeligheden var i forhold til de beskrivelser, der præsenteres i diverse artikler, bøger og film. Og det var under dette arbejde, at jeg en dag fandt ud af, at Citronen i en årrække havde tilknytning til en af Frederiksberg Boligfonds ejendomme - Bjarkeshus. Men hvem var “Citronen”?

At finde frem til denne oplysning lå ikke lige for, selv om man i diverse offentlige og private arkiver som regel kan blotlægge kendsgerningerne.

Det er jo “kun” et spørgsmål om at finde det rigtige arkiv og den rigtige vinkel til søgningen. Feks. fandt jeg hurtigt ud at, at Citronen altid vil være forbundet med Gentofte og man der sikkert først vil lede efter oplysninger om ham. Men en ting er hvad der ligger lige for, en anden er, hvordan virkeligheden så ud dengang for en frihedskæmper som Citronen.

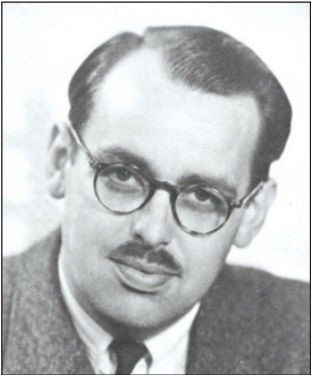
Her var dækadresser og gemmesteder del af en hverdag, der også var præget af den konstante frygt for afsløring og tilfangetagelse.

På arkiv i Stochholm

I virkeligheden var Citronen frederiksberg-borger, da han døde. Nøglen til denne oplysning fremgår af dokumenter i Riksarkivet i Stockholm. Her findes oplysninger om alle danskere, der på et tidspunkt under besættelsen, havde været i kontakt med de svenske

Ca. 1930. Ejendommen Bjarkeshus. Bjarkesvej 6 og 4. Opgangen nr. 4 hedder i dag Aksel Møllers Have 32. I midten: “Citronen” Jørgen Haagen Schmith (1910-1944). Bodil Haagen Schmith. Født Bodil Berg Jørgensen 1922 i København. Gift 1941 med Jørgen Haagen Schmith. Nederst. Citronens døtre Anne og Lone. Anne er født 1942. Lone, som Citronen aldrig så, er født 6. marts 1945 i Sverige.

gissør i forlystelsesetablissermentet Zigeunerhallen på Jagtvej, men da stedet blev tvunget til at nedskære i 1942, måtte han finde noget andet at give sig til, fordi han ikke ville arbejde til nedsat løn. I de cirka seks år han arbejdede i Zigeunerhallen, mødte han blandt andet store scenekunstnere som Holger “Fællessanger” Hansen, Børge Rosenbaum (Victor Borge), Raquel Rastenni og Wandy Tworek. Og havde således første parket til en del af samtidens store scenekunstnere.

myndigheder. Og det havde både Flammen og Citronen, så min undersøgelse af to danske frihedskæmpere førte også mig en tur omkring den svenske hovedstad.

Citronen hed Jørgen Haagen Schmith, han blev født på Østerbro i 1910 og boede en stor del af sin alt for korte levetid i Hellerup. Han blev i 1941 gift med frk. Bodil Berg Jørgensen fra Nørrebro og sammen flyttede de til området omkring Jagtvej i København på grænsen til Frederiksberg.

Her fik de i 1942 datteren Anne Elisabeth. Men Bodil og Jørgen Haagen Schmith og deres lille datter blev ikke her længe. I november 1942 rev de teltpælene op fra Nørrebro og flyttede ind i en lejlighed på Nyelandsvej. Allerede få måneder senere flyttede familien igen, denne gang til Yrsa Plads 1 lige over for Frederiksberg Svømmehal. Ejendommen var Bjarkeshus.

Den første aktion

Citronen arbejdede på dette tidspunkt som portner og re-

gissør i forlystelsesetablissermentet Zigeunerhallen på Jagtvej, men da stedet blev tvunget til at nedskære i 1942, måtte han finde noget andet at give sig til, fordi han ikke ville arbejde til nedsat løn. I de cirka seks år han arbejdede i Zigeunerhallen, mødte han blandt andet store scenekunstnere som Holger “Fællessanger” Hansen, Børge Rosenbaum (Victor Borge), Raquel Rastenni og Wandy Tworek. Og havde således første parket til en del af samtidens store scenekunstnere.

Citronen kom ikke til at stå uden arbejde særlig længe. Familien skulle jo brødfødes og derfor skaffede hans svigerfar, værkfører Orla Berg Jørgensen, ham et job på den tyske afdeling af Citroëns værksted i Sydhavnen. Og det var her, han fik sit påfaldende alias. Det var nemlig på grund af sit arbejde på Citroëns værksted, at han fik tilnavnet “Citron-Schmith”, der senere bare blev forkortet til Citronen.

Men hvad der på overfladen lignede en pligtopfyldende nybagt familiefar, var i virkeligheden en indædt frihedskæmper, der ikke skyede mål eller midler i kampen for Danmarks befrielse.

Den 24. juli 1943 kl. 01.15 sprængte Citronen sammen med sine kammerater Citroëns værksted i luften. På det tidspunkt var svigerfaderen ikke klar over, at det var hans egen svigersøn, der via sin an-

sættelse, bl.a. havde fremskaffet plantegninger over firmaet og fortalt kammeraterne hvor vagterne stod. Da Citronen blev afhørt af kriminalpolitiet om morgenen 24. juli 1943 efter sabotagen fortalte han til det danske kriminalpoliti, at han boede Yrsa Plads 1, 4. tv.

På flugt fra tyskerne

Men frihedskæmperne stoppede ikke kampen her. Bare en måned senere sprængte samme gruppe udstillingshallen Forum i luften. En aktion der i Danmark i dag er blandt de mest kendte og omtalte fra Anden Verdenskrig. Gruppens medlemmer, der senere blev kendt som den første Holger Danske gruppe, flygtede efter aktionen mod Forum enkeltvis i september 1943 til Sverige.

Flere fra gruppen vendte nogle måneder senere tilbage til Danmark for at fortsætte modstandskampen. Da Citronen flygtede til Sverige i september 1943, blev Bodil og datteren ved med at bo i Bjarkeshus. Fra lejligheden kunne man se direkte over et lille anlæg til hovedindgangen til Frederiksberg Svømmehal. Hvor anlægget nu ligger, lå der indtil 1945 en af administrationsbygningerne til “De Classenske Boliger”.

I begyndelsen af 1944 fik Citronens hustru via en assistent i Frederiksberg Svømmehal besked om, at Citronen nu igen befandt sig i Danmark. De genoptog herefter forbindelsen og flyttede sam-

men med datteren Anne til en illegal adresse i et rækkehus i Raadvad ved Lyngby samt videre til en stor herskabsvilla i Charlottenlund. Villæen havde tilhørt en jødisk skræddermester, der ligesom så mange andre danske jøder, var flygtet med sin familie til det neutrale Sverige.

Her lykkedes det den lille familie at gemme sig indtil juli 1944, hvor Citronen fik arrangeret, at Bodil kom til Sverige og Anne kom i pleje hos Bodils forældre, der var flyttet til en større lejlighed i Vanløse.

I Riksarkivet i Stockholm kan man, som jeg skrev i starten, se at Citronen i 1943 boede Yrsa Plads 1 og Bodil fortæller til de svenske myndigheder i juli 1944, at hun bor Bjarkesvej 4.

Frederiksberg Stadsarkiv oplyser, at Yrsa Plads 1 pr. januar 1944 skiftede adresse til Bjarkesvej 4. I 1948 blev adressen igen ændret, denne gang til Godthaabs Have 32.

I dag har denne adresse skiftet navn til Aksel Møllers Have 32. Men huset har heddet Bjarkeshus i alle årene.

Frænder - også i døden

Både Flammen og Citronen var konstant aktive i kampen mod tyskerne lige ind til deres sidste time.

Da Citronen døde i ildkamp 15. oktober 1944 var han formelt tilmeldt Frederiksberg Folkeregister, men på hans dødsattest, der er skrevet 4. juli 1945, står der, at han boede på Eivindsvej 45 i Charlottenlund. Det skyldes dog udelukkende, at den af hans kammerater, som var med til at give oplysninger til dødsattesten, kun kendte Citronens sidste illegale adresse, da de to først havde stiftet bekendtskab i 1944.

På dette tidspunkt havde Citronen og hans familie allerede skiftet dækadresse igen og brugte således officielt ikke længere adressen i Bjarkeshus.

Citronen var fra 19. september 1944 på rekreation i en villa på Jægersborg Allé.

Villæen tilhørte konsulent Strøm Tejsen, der var medlem af transportgruppen Speditøren. Men Gestapo var kommet på sporet af flere af transportgruppens medlemmer og

derfor mødte de op i villæen natten mellem 14. og 15. oktober 1944. Det kom til skudkamp. Ca. 180 tilkaldte tyske politisoldater fra Jægersborg Kaserne kæmpede med Citronen i flere timer.

Citronen havde tilfældigvis adgang til ammunition og mange våben, da han opbevarede Flammens beholdning, fordi denne var på en opgave i Århus. Da villæen blev omspændt af flammer, forsøgte Citronen forgæves at flygte til nabohaven, men nåede ikke langt. På vejen omkom han ved tyske kugler.

Om aftenen 18. oktober 1944 var Flammen, der netop var vendt tilbage til hovedstaden, på besøg hos fuldmægtig Nyegaard på Strandvejen 184 i Charlottenlund. Her gik snakken selvfølgelig om drabet på Citronen og om det omfattende våbenlager, der i denne forbindelse var gået tabt.

Men hvad der startede som en stille aften i venners lag, hvor man sørgede over en god kammerats død, endte med endnu en frihedskæmpers død.

Klokken 22 bankende tysk sikkerhedspoliti på døren. Helt undtagelsesvis var Flammen ikke bevæbnet og han forsøgte at flygte via en tagetage. Men det var for sent. Ejendommen var omringet af tyskerne og på 1. sal valgte han at ende sit liv ved at tage den giftampul, han under sin frihedskamp havde med sig som en sidste vej ud af tyskeres greb.

Og således sluttede Flammens og Citronens kamp for et frit Danmark. Sammen havde de under hele krigen side om side modsat sig besættelsesmagten og selv i døden blev de også på mærkelig vis forbundet.

Citronen døde i en villa på Jægersborg Allé 184 og Flammen døde tre dage senere i en villa på Strandvejen 184 - begge i Gentofte Kommune og i kamp mod det tyske sikkerhedspoliti.

Historiker Dines Bogø har gravet i historien og fundet en forbindelse mellem Citronen og Bjarkeshus - en af Frederiksberg Boligfonds ejendomme. Artiklen har været bragt i Boligfondens blad Husrum.